

Lichenologiska notiser.

Af GUST. O. A:N MALME.

IV.

Adjumenta ad Lichenographiam Sueciæ meridionalis.

In itineribus, quæ ad lichenes observandos colligendosque annis 1889—1891 in Suecia meridionali suscepimus, nonnullas invenimus novitias Floræ suecicæ, nonnullas species formasve aut adhuc omnino ignotas, aut ab auctoribus neglectas, confusas minusque bene interpretatas. Adjumentulis ad Lichenographiam Sueciæ meridionalis, collectionibus tunc reportatis suffultis, in Botaniska Notiser hujus anni pag 137 seqq. alibique publicatis hac vice sequentia addamus.

Caloplaca perfida n. sp.

Crusta lævigata, albida, tenuissima v. fere obsoleta (KOH passim dilute roseo-purpurascens), hypothallo indistincto. Apothecia sparsa v. sat sparsa, minuta, ad 0,25 mm lata, adnata v. subinnata; disco primitus urceolato, dein persistenter plano, luteo; margine pallidiore (flavo) primum elevato crassoque, dein \pm explanato.

Excipulum strato corticali pseudoparenchymatico inferne crassiusculo, superne attenuato; strato medullari gonidiis magnis, usque ad 15 μ crassis, referto; margine proprio demum bene evoluto. Thecium 60—75 μ altum, epithecio granuloso flavo v. flavofulvescente, hypothecio incolorato strato gonidiifero imposito. Paraphyses sat graciles, gelatinam copiosam percurrentes, apicibus clavatis nonnihil articulatis, interdum paullulum ramosis sat cohærentes. Asci primum subcylindrici, dein inflati, membrana apice incrassata. Sporæ 12-næ—16-næ, vulgo distichæ, late

ellipsoideæ, polaridyblastæ isthmo distincto, 8—11 μ longæ, (5—)5,5—6,5 μ crassæ.

KOH thecium roseo-purpurascit (præsertim epithecium); J. apices ascorum intense, ceteræ partes thecii dilute coerulescunt; HNO₃ nihil agit.

Externo habitu in memoriam revocat formas sub-ecrustaceas *Caloplacæ pyraceæ* (ACH.) TH. FR., ad quam sese habet fere ut *Lecanora Neuschildii* (KÖRB.) HEDL. ad *L. atropurpuream* (SCHÆR.) HEDL.; differt imprimis dimensionibus numeroque sporarum apotheciisque minoribus. *Lecanora cernella* NYL. solummodo e descriptione sat manca brevique (in Flora 1872, pag. 427 data) nobis est nota. Sporis paucioribus differre videtur; forsân a specie supra descripta tamen non diversa.

Cortices Fraxini incolentem, sociam *Lecanoræ Hageni* (ACH.) KÖRB. et *Lecaniæ cyrtellæ* (ACH.) TH. FR., ad Esperöd prope Kivik Scaniæ orientalis anno 1890 legimus.

Bacidia intermissa (NYL.) MALME.

Crusta tenuissima, granulosa v. granuloso-leprosa, cinerascens v. albida v. cinereo-viridis, indeterminata, hypothallo indistincto. Apothecia sat sparsa, parva, 0,5—0,75 mm. lata, sessilia v. leviter elevata v. rarius fere adnata; disco primitus plano, dein plano persistente v. \pm convexo, nigro v. fusconigro v. castaneolo; margine vulgo pallidiore, opaco, tenui, demum extenuato sæpeque excluso.

Excipuli pars marginalis sat crassa, ex hyphis radiantibus conglutinatis contexta, extus incolorata, intus vulgo dilute fuscens. Thecium 80—100 μ altum, superne coeruleo- v. olivaceo-violaceum v. sordide coeruleum, ceterum incoloratum, hypothecio incolorato vel fuscidulo. Paraphyses sat laxè cohærentes, apicem versus interdum parce ramosæ, distincte breviterque clavatæ v. capitato-clavatæ (sat crebre at indistincte septatæ). Asci clavati. Sporæ octonæ, in ascis spiraliter contortulæ, pluriseptatæ (septis vulgo

12—15), altero apice longe attenuatæ, (45—)50—60 (—65) μ longæ, 2—3 μ crassæ.

J. thecium coerulescit, dein \pm sordide fulvescit. KOH partes coloratæ excipuli hypotheciique violascunt, parte superiore thecii smaragdulo-coerulescente. HNO₃ apices paraphysum coeruleoviolascunt.

Cum compluribus *Bacidie* speciebus fuit confusa. A *B. atosanguinea* (SCHLÉR.) TH. FR., *B. Friesiana* (HEPP) KÖRB. et affnibus thecio altiore etc. differt; a *B. accrina* (PERS.) ARN. paraphysum indole apotheciisque minoribus etc., a *B. endoleuca* (NYL.) KICKX sporis gracilioribus, apotheciis magis elevatis etc., ab utroque reactione KOH in parte superiore thecii provocata est distincta. In vicinitate *B. muscorum* (SW.) ARN. collocanda videtur.

Jam in ARNOLD exs. (n. 283) sub nomine *B. Friesianæ* β *violacæ* distributa est hujus speciei forma abieticola umbrigea, quam iterum commemorat celeberr. ARNOLD in Flora 1871, pag. 54; utroque loco sine ulla descriptione. Dein in ARN., Lich. fränk. Jura, pag. 187 ut propria species proposita est. TH. M. FRIES eam ad *B. acerinam* (PERS.) ARN. pertinere suspicatur (Lich. Scand. pag. 347). — In Flora 1872, pag. 355 celeberr. Nylander sub nomine *Lecideæ intermissæ* formam describit alnicolam, in *Nericia* lectam, postea a TH. M. FRIES ut formam paullum recedentem ad *B. endoleucam* (NYL.) KICKX relatam. — Quæ formæ omnino confluent ad eandemque pertinent speciem, cui unicum nomen descriptione suffultum, adhuc publici juris factum retinendum est.

De *Lecideæ absistente* NYL. (Flora 1869, pag. 295) specimine non viso, certam opinionem enuntiare non audemus; e descriptione diversa videtur. — Quid sit *Lecideæ intermissa* NYL. de qua jam in Flora 1871, pag. 55 mentionem facit celeberr. ARNOLD, nescimus. Si est species supra descripta, nullo pacto cum *B. propinqua* (HEPP) ARN. conjungi potest (ut jam monuit TH. M. FRIES, Lich. scand. pag. 354).

Specimina scandinavica hujus speciei examinavimus: e Sudermanlandia: Björkvik et St. Malm, ubi in regione pineto-montana sat copiosa occurrit, sæpe socia *Lecideæ helvolæ* (KÖRB.) TH. FR., *Micareæ prasinæ* FR., *Bacidie acerinæ* (PERS.) ARN. etc. (ad *Piceam* abietem, *Alnum* glutinosam et rarissime ad Sa-

licem cineream; ipsi); Nericia: Götlunda (alnicola; BLOMBERG) et Alby (abieticola, sub nom. *Bacidia acerinae*; HELLBOM); Dalslandia: Håfverud (abieticola, sub nom. *Bacidia atosanguinea*; HULTING); Bahusia: Oroust (abieticola, sub nom. *Bacidia atosanguinea*; HELLBOM)¹). Verisimiliter late in Suecia distributa.

Præterea vidimus ex Aberfeldy Scotiæ (abieticola, sub nom. *B. effusæ*), e Tatra Hungariæ (abieticola, sub nom. *B. arceutinae*?; LOJKA) et e Bavaria: Eichstätt (ARN. exs. 283).

Lecidea enalliza NYL. var. **subplana** n. var.

Crusta tenuissima, æqualis, albida (KOH immutata), indeterminata. Apothecia sparsa, minuta, 0,2—0,3 mm. lata, primitus marginata, sæpe persistenter plana. rarius demum convexiuscula, opaca, nigra.

Excipuli pars marginalis sat tenuis, ex hyphis radiantibus conglutinatis contexta, dilute fuliginea v. castaneo-fuliginea. Thecium 40—50 μ altum, incoloratum v. dilute fuscidulum, hypothecio dilute fuligineo-fusco, rarius fere incolorato. Paraphyses sat laxe cohærentes, simplices, 1—1,5 μ crassæ, distincte capitato-clavatæ (clava usque ad 4 μ crassa fuliginea). Asci late clavati. Sporæ vulgo 16-næ, simplices, fusiformi-oblongæ v. subellipsoideæ, (4—)5—7(—7,5) μ longæ, 1,75—2,25 μ crassæ.

¹) Ad hanc speciem quoque pertinent specimina smolandica (e Femsjö) in TH. M. FRIES, Lich. scand. pag. 338 allata, quæ crusta paullulo melius evoluta apotheciisque margine sæpissime persistente nitiduloque paullulum differunt. Vera *Bacidia endoleuca* (NYL.) KICKX (HEPP exs. 26, ZWACKH exs. 337) nobis nondum e Suecia adfuit.

Etiam specimina alnicola e Dunker Sudermanlandiæ (in Bot. Not. hujus anni, pag. 98, commemorata) et salicicola e Vestermo ejusdem provinciæ, quæ sub nom. *Bacidia endoleuca* nobis benevole communicavit reverendissimus BLOMBERG, speciei supra descriptæ sunt.

Thecium J. coerulescit, dein \pm sordidescit; neque KOH neque HNO_3 ulla mutatio coloris provocata.

Apotheciis minoribus sæpe persistenter planis, sporis minoribus, hypothecio sæpe pallidiore paullulum differt a *Lecidea enalliza* NYL. (TH. FR. Lich. scand. pag. 519), cujus var. corticola esse videtur.

Ad corticem Piceæ abietis ad Sörgölet par. St. Malm Sudermanlandiæ sociam *Lecidea plusiospora* (TH. FR. & HULT.) β *betulicolæ* (KULLH.) HEDL. sat parce legimus.

Buellia coniopta (NYL.) MALME.

SYN.: *Lecanora coniopta* NYL. Flora 1873, pag. 19; LEIGHT., The Lichen-flora of Great Britain (1879), pag. 216.

Crusta crassa rimoso-areolata, areolis planis v. leviter convexis rimulosis, cinerea v. fuscocinerea v. fusca (KOH immutata), hypothallo concolore v. paululo obscuriore. Apothecia sat sparsa, usque ad 1 mm. lata, innata v. adpressa; disco primitus plano, dein sæpe \pm convexo, opaco, fusconigricante v. nigro; margine pallidiore parum elevato demum sæpe excluso.

Excipulum omnino lecideinum; pars marginalis nulla gonidia fovens, hyphis irregulariter intricatis v. pro parte radiantibus contexta, intus incolorata v. fuscidula, extus fuscescens. Thecium 80—100 μ altum, superne fulvofuscescens, ceterum incoloratum, hypothecio crasso pallido, sordidulo v. dilute fuscescente. Paraphyses sat firmæ crassæque, apicibus parce ramosis, uno alteroque septo articulatis leviterque clavatis sat cohærentes. Asci clavati. Sporæ octonæ, dyblastæ, ellipsoideæ v. raro suboblongæ, medio vulgo non constrictæ, episporio inæqualiter incrassato (\pm placodiomorphæ), 18—22(—24) μ longæ, 8—11(—13) μ crassæ. Spermatia v. pycnoconidia bacillaria tenuissima, recta v. leviter curvula, 4—5 μ longa, 0,5—0,7 μ crassa.

Stratum medullare crustæ J. non reagens. Thecium J. intense persistenterque coerulescens; KOH, HNO₃ nihil agunt.

Vera est *Buellie* sp. (neque *Rinodinae*) *B. rinodinoidi* ANZI (TH. M. FRIES, Lich. scand. pag. 602) affinis. Specimina authentica *Lecanoræ conioptæ* NYL. non vidimus, quare determinatio non omnino certa est; de structura excipuli nihil affert celeberr. NYLANDER.

In Flora ejusdem anni. pag. 68 alia describitur *Lecanoræ* species sporis dyblastis, fuscis, spermatis breviter bacillaribus, *L. sciodes*, NYL., quæ e descriptione nullo modo a *L. coniopta* NYL. differre videtur.

Specimina speciei supra descriptæ reportavimus e Stenshufvud Scaniæ orientalis (anno 1890) nec non e rupibus ventosis insularum Väderöarna Bahusiæ (anno 1891), ubi sat copiose occurrit.

In Botaniska Notiser 1890, pag. 164 describitur *Rinodina biatorina* KÖRB. β *buellioides* A. BERG. Ut vero jam e descriptione manca brevique concludi licet, ei nihil inest commune cum *Rinodina biatorina* KÖRB. (TH. FR. Lich. scand. pag. 207), sporis majoribus episporio valde incrassato facillime dignota. Specimina e Kullaberg Scaniæ (loco classico), ab amico A. BERG lecta determinataque, non nisi formam sistunt *Buellie myriocarpe* (D.C.) MUDD: crusta sat tenui rimoso-areolata v. paululum verrucosa, argillaceo-cinerea (KOH immutata); apotheciis adnatis, 0,5—0,75 mm. latis, planis marginatisque, rarius demum convexiusculis, nigris. Interna apothecii structura nullo modo a *B. myriocarpa* (f. *stigmata* (KÖRB.)) recedit. Sporæ 11—14 μ longæ, 6—8 μ latæ.

Verisimiter e loco natali pendet habitus nonnihil diversus hujus plantæ.

Aliam hujus speciei formam reportavimus e Scania orientali litorali (ex. gr. ex Åhus). Crustam habet fuscam v. fuscocineream (hyphis non amyloideis), sat tenuem, verruculosam v. rimoso-areolatam, hypothallo obscuro. Habitu sat insignis, at apothecia nul-

lam offerunt differentiam a forma vulgari saxicola. Sporæ 12—17 μ longæ, 6—7(—8) μ crassæ. Nominanda f. *demissæformis*, si placet.

Saxa lapidesque incolit. (Contin.)

Tvänne Piloselloider från Halmstadstrakten.

Af K. O. E. STENSTRÖM.

Under Hieracium-exkursioner i trakten af Halmstad sommaren 1890 fästades min uppmärksamhet vid tvänne väl markerade former af den intressanta grupp af Piloselloiderna, som NÄGELI och PETER¹⁾ sammanfattat i spec.-namnet *H. Peleterianum* Mér. — ett namn som emellertid enligt NORRLIN²⁾ bör utbytas mot *H. macrolepidium* Norrl.

Representanterna för denna formgrupp hafva en stor utbredning: från södra Europas alpstrakter (sydvestra Schweiz och Piemont ("das gegenwärtige Hauptgebiet der Species" N. & P. s. 129) — Siebenbürgen) till Skandinavien och norra Ryssland.

Med afseende på formernas i de olika trakterna ålder, så synas de sydeuropeiska vara betydligt äldre än de skandinaviska. De förra torde redan hafva nått höjdpunkten i sin utveckling eller kanske snarare öfverskridit detta stadium (jfr N. & P. s. 129), de senare åter befinna sig i ett långt tidigare skede³⁾.

¹⁾ C. v. NÄGELI und A. PETER, *Die Hieracien Mittel-Europas. Piloselloiden*. München 1885.

²⁾ J. P. NORRLIN, *Adnotationes de Pilosellis fennicis*. Acta societatis pro Fauna et Flora Fennica II, n. 4. Helsingfors 1884. s. 56 samt DENSAMME, *Bidrag till Skand. halföns Hieraciumflora*. Ibidem III, n. 4. 1888. s. 18.

³⁾ Jfr. H. DAHLSTEDT, *Bidrag till sydöstra Sveriges Hieraciumflora*. Kongl. Sv. Vet. Ak. handlingar. 23. N:o 15. Stockholm 1890. s. 15.